

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101385

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якимчук Марина Михайлівна

2. MARYNA YAKYMCHUK

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 291

Назва наукової спеціальності: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародні відносини та стратегічні комунікації України та ЄС

Дата захисту: 22-12-2023

Спеціальність за освітою: 040301 Політологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 3122

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11, 11.15.24, 11.25.19.07

Тема дисертації:

1. Вплив євроскептицизму на сучасні політичні процеси в Європейському Союзі
2. The impact of Euroscepticism on the modern political process in the European Union

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню впливу євроскептицизму на сучасні політичні процеси в Європейському Союзі. Метою роботи є проаналізувати вплив євроскептицизму на сучасні політичні процеси в Європейському Союзі, зокрема на реалізацію його внутрішньої, зовнішньої та безпекової політик. Наукова новизна результатів дослідження полягає у тому, що робота є першим у вітчизняній політичній науці комплексним дослідженням впливу євроскептицизму на внутрішні політичні процеси в Європейському Союзі та його зовнішню політику. Найвагоміші результати наукового дослідження полягають у тому, що: Уперше: п на основі застосованих теоретико-методологічних підходів до вивчення євроскептицизму в контексті сучасної політики Європейського Союзу сформовано новий підхід до дослідження євроскептицизму, зокрема вивчення його впливу на внутрішню та зовнішню політики ЄС. У внутрішньому

вимірі акцентовано увагу на визначенні впливу євроскептицизму на роботу інституцій ЄС та реалізацію його спільних політик. У зовнішньому вимірі зроблено акцент на аналізі впливу євроскептицизму на реалізацію спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС та його стратегію розширення. п на основі аналізу програм євроскептичних політичних партій, їх діяльності та риторики партійних лідерів визначено позиції політичних партій держав членів ЄС щодо ключових напрямів європейської інтеграції, таких як спільний ринок та торгівля, економічний та валютний союз, Шенгенська зона та міграція, спільна зовнішня політика та оборона, а також підтримка збереження членства в ЄС. Отримані результати показали, що політичні партії, які дотримуються більш жорсткої позиції щодо конкретних сфер європейської інтеграції, користуються меншою підтримкою серед громадян своїх держав. Також дослідження показало, що значна частина євроскептичних політичних партій не підтримують функціонування єврозони, але виключають можливість виходу держав з ЄС. п визначено позиції євроскептиків щодо розширення ЄС на Західні Балкани, проаналізовано рівень прихильності до вступу до ЄС серед євроскептичних політичних партій держав регіону Західних Балкан та рівень підтримки інтеграції до ЄС громадянами Чорногорії, Північної Македонії, Сербії, Албанії, Боснії і Герцеговини та Косово. Дослідження показало, що представники євроскептичних партій в Європейському Парламенті переважно не підтримують звіти Європейської Комісії щодо держав Західних Балкан, які дозволяють цим державам перейти на наступний етап інтеграції, однак їх представництво недостатнє, щоб впливати на процес прийняття рішень. Також встановлено, що чим ближче держава-кандидат до вступу до ЄС, тим нижчий рівень підтримки інтеграції до ЄС зафіксовано серед громадян. Разом з тим, у державах Західних Балкан спостерігається зростання євроскептицизму в національних парламентах. Загалом же на інтенсивність інтеграції значно більше впливає імплементація європейських стандартів, а ніж критика опозиційних політиків. п визначено прояви євроскептицизму в Україні, Молдові та Грузії. Результати дослідження показують, що євроскептицизм у цих державах варто співставляти з проросійським впливом, оскільки євроскептичні ідеї підтримують саме проросійські партії та лідери. В Україні та Молдові спостерігається зниження рівня євроскептицизму, зростає підтримка інтеграції до ЄС, а до влади приходять проєвропейські політики, що корелює з наданням їм статусу держав-кандидатів. У Грузії фіксується збереження проросійського впливу, що послаблює проведення демократичних реформ та підсилює зростання євроскептицизму. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в посиленні напрацювань з проблематики євроскептицизму та можливості застосування отриманих висновків для продовження вивчення впливу та ролі євроскептицизму в європейській політиці. Також результати дослідження можуть бути використанні для викладання Результати дослідження можуть бути використанні Міністерством закордонних справ України, Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції та Комітетом Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

2. The dissertation is devoted to the study of the impact of Euroscepticism on the modern political process in the European Union. The aim of the paper is to analyse the impact of Euroscepticism on modern political processes in the European Union, mainly in the implementation of its domestic, foreign and security policies. The scientific novelty of the research results is that the paper is the first comprehensive Ukrainian political science study of the impact of Euroscepticism on internal political processes in the European Union and its foreign policy. The most important results of scientific research are next: for the first time: п using the theoretical and methodological approaches to the study of Euroscepticism in the context of modern European Union policy, we defined a new approach to the study of Euroscepticism, which perceives the study of Euroscepticism's impact on the EU's domestic and foreign policies. Regarding the EU's domestic policy, the attention is focused on determining the impact of Euroscepticism on EU institutions and the implementation of its common policies. On the EU's foreign policy, the analysis is devoted to the impact of Euroscepticism on the implementation of the EU's common foreign policy with a particular focus on the EU's enlargement. п the analysis of the programs of Eurosceptic political parties, their activities and their leaders' rhetoric help to determine the positions of the political parties of the EU member states regarding the key areas of European integration, such as the common market and trade, the economic and monetary unions, the Schengen area and migration, common foreign policy and defence, as well as

membership in the EU. The obtained results showed that political parties that adhere to a more hard position on European integration, get less support among the citizens. Also, the study showed that a significant part of Eurosceptic political parties do not support the functioning of the eurozone, but exclude the possibility of leaving the EU. □ Eurosceptics' positions on the EU's enlargement of the Western Balkans were determined. Furthermore, the party Euroscepticism of the Western Balkans and the level of support for EU integration by citizens of Montenegro, North Macedonia, Serbia, Albania, Bosnia and Herzegovina, and Kosovo were analysed. The study showed that the representatives of Eurosceptic parties in the European Parliament mostly do not support the reports of the European Commission regarding the Western Balkan states' achievements on their way to the EU, but their representation of Eurosceptic is not enough to influence the decision-making process. It was also established that the closer the candidate state is to the EU, the lower the level of support for EU integration is recorded among citizens. Besides, Euroscepticism has increased in the national parliaments of the Western Balkans states. To sum up, the Western Balkans' integration is much more influenced by the implementation of European standards than criticism of opposition politicians. □ the level of Euroscepticism in Ukraine, Moldova and Georgia are also identified. The outcomes show that Euroscepticism in these states should be compared with pro-Russian influence since Eurosceptic ideas are supported by pro-Russian parties and leaders. In Ukraine and Moldova, there is a decreasing level of Euroscepticism whereas the support of integration into the EU is growing. Furthermore, pro-European politicians are coming to power, which correlates with granting them the status of candidate states. In Georgia is recorded pro-Russian influence, which weakens the implementation of democratic reforms and strengthens the growth of Euroscepticism. The theoretical and practical outcomes of the research lie in strengthening the work on the issue of Euroscepticism and the possibility of applying the obtained conclusions to continue studying the influence and role of Euroscepticism in European politics. Also, the results of the research can be used for teaching subjects related to the study of European studies in "Political Science", "International Relations, Public Communications and Regional Studies", "National Security", including such courses: "The European Union in International Relations", "Institutional system, politics, economy, EU law", "Political institutions and processes in the EU countries" and "Current problems of European integration". The results of the study can be used by the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Office of Vice Prime Minister for European and Euro-Atlantic Integration and the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Ukraine's Integration into the European Union.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Якимчук М. Чинники зростання популярності євроскептицизму в ЄС. Політичне життя. 2020. Випуск 2. С.144-149.
- 2. Якимчук М. Вплив євроскептицизму на зовнішню політику ЄС. Гуманітарні візії. 2020. Том 6. № 2. С. 8-14.
- 3. Якимчук М. Вплив євроскептицизму на функціонування інституцій ЄС. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2020. № 2 (8). С. 258-275.
- 4. Сидорук Т., Якимчук М. Вплив британського євроскептицизму на євроінтеграційні процеси після Брекзиту. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2022. № 2 (13) С.102-115. (Особистий внесок Якимчук Марини Михайлівни – збір матеріалу, його систематизація, формулювання)

висновків; усього 70 % тексту).

- 5. Сидорук Т., Якимчук М., Павлюк В. Вплив партійного та суспільного євроскептицизму в ЄС на його політику розширення у Західних Балканах. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2022. 14 (1 (29)). С.100-110. (Особистий внесок Якимчук Марини Михайлівни – збір матеріалу, його систематизація, формулювання висновків; усього 75% тексту).
- 6. Yakymchuk M. Positions of Eurosceptic parties on policies of European integration. European Political and Law Discourse. 2021 Volume 8. Issue 4. P.15-23.
- 7. Yakymchuk M., Sydoruk T., Avhustiuk M. The impact of euroscepticism on the EU enlargement policy in the Western Balkans. Balkan Social Science Review. 2022. № 19. P.157-185. Scopus Q3. (Особистий внесок Якимчук Марини Михайлівни – збір матеріалу, його систематизація, формулювання висновків; усього 75 % тексту)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидорук Тетяна Віталіївна

2. Tetiana Sydoruk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7231-9884

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ротар Наталія Юріївна

2. Nataliia Y. Rotar

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6430-3460

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палінчак Микола Михайлович

2. Mykola M. Palinchak

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9990-5314

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бусленко Василь Володимирович

2. Vasyl V. Buslenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8280-7104

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпчук Наталія Петрівна

2. Nataliia Karpchuk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9998-9538

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=1nB6Hv4AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шуляк Антоніна Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шуляк Антоніна Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна